

ALGEMENE VOORWAARDEN van toepassing op overeenkomsten met leden van de rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging Restauratoren Nederland(RN) en hun opdrachtgevers en offertes afkomstig van leden van Restauratoren Nederland.

I ALGEMEEN

- 1.1 Deze voorwaarden zijn van toepassing op overeenkomsten tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers, lid van Restauratoren Nederland, alsmede op alle offertes, gedaan door een lid van Restauratoren Nederland, met betrekking tot de in paragraaf 1.4 omschreven werkzaamheden.
- 1.2 Een van deze voorwaarden afwijkend beding is slechts geldig wanneer dat beding schriftelijk door opdrachtnemer is geaccepteerd.
- 1.3 Opdrachtnemer zal als een goed huisvader voor de eigendommen van opdrachtgever zorgen.
- 1.4 Onder 'werkzaamheden' worden verstaan: de conservering, het restaureren en het herstellen van voorwerpen van kunst en cultureel erfgoed, alsmede het geven van adviezen, het leveren van goederen en het verlenen van diensten.
- 1.5 Opdrachtnemer zal de werkzaamheden naar beste weten en kunnen uitvoeren, gebruikmakend van de stand der wetenschap zoals die op enig moment kenbaar is voor een zorgvuldig handelend restaurator, en met inachtneming van de Ethische Code zoals die ten tijde van het uitbrengen van de offerte danwel, indien een overeenkomst wordt gesloten zonder dat voordien een offerte is uitgebracht, bij het aangaan van de overeenkomst, door de algemene ledenvergadering van Restauratoren Nederland is vastgesteld.

II OFFERTES

- 1.2 Alle offertes zijn vrijblijvend, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.
- 2.2 Opdrachtnemer is gerechtigd een honorarium in rekening te brengen voor het uitbrengen van een offerte, indien zulks van tevoren aan opdrachtgever is meegedeeld. Voorzover opdrachtnemer ten behoeve van de offerte kosten heeft te maken, zijn deze kosten voor rekening van opdrachtgever.

III OVEREENKOMST

- 3.1 Elke overeenkomst komt tot stand door schriftelijke opdrachtverlening door opdrachtgever en acceptatie door opdrachtnemer. Bij gebreke van schriftelijke acceptatie door opdrachtnemer wordt de overeenkomst geacht tot stand te zijn gekomen op het tijdstip dat opdrachtnemer een aanvang neemt met zijn werkzaamheden.
- 3.2 Opdrachtnemer is te allen tijde, bij de uitvoering van de overeenkomst, gerechtigd gehele of gedeeltelijke vooruitbetaling te verlangen van de overeengekomen vergoeding en/of de te maken kosten en is gerechtigd de uitvoering van de overeenkomst op te schorten tot het tijdstip dat vooruitbetaling heeft plaatsgevonden.
- 3.3 Opdrachtgever staat in voor de juistheid en de volledigheid van de door hem aan opdrachtnemer verstrekte gegevens over het te behandelen voorwerp en bewaaromstandigheden. Hij zal meer in het bijzonder zijn kennis van gebreken in dat voorwerp zo tijdig aan opdrachtnemer meedelen dat deze bij het uitbrengen van een offerte of bij het uitvoeren van de overeenkomst daarmee rekening kan houden.
- 3.4 Wijzigingen, niet beperkt tot verslechtingen, in de conditie van het voorwerp waarop een offerte betrekking heeft, ontstaan tussen het uitbrengen van de offerte en de aanvaarding van de opdracht geeft opdrachtnemer het recht de overeenkomst niet te aanvaarden dan wel te beëindigen of deze op gewijzigde condities te aanvaarden en uit te voeren mits hij die gewijzigde condities aan opdrachtgever kenbaar heeft gemaakt en deze niet terstond

schriftelijk heeft laten weten van voortzetting van de overeenkomst af te willen zien. In geval van beëindiging is opdrachtgever gehouden tot vergoeding van de tot dan door opdrachtnemer gemaakte kosten en tot betaling van de tot dan opgebouwde honorariumaanspraken.

- 3.4 Indien tijdens het uitvoeren van de overeenkomst door aan het voorwerp van de overeenkomst gerelateerde omstandigheden de overeengekomen werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd, zal opdrachtnemer dat aan opdrachtgever melden. Bij gebreke van overeenstemming over het voortzetten van de overeenkomst, al dan niet op gewijzigde condities, zal de overeenkomst zijn beëindigd, in welk geval opdrachtgever gehouden is tot vergoeding van de tot dan door opdrachtnemer gemaakte kosten en betaling van de tot dan opgebouwde honorariumaanspraken.

IV INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN EN VERMELDINGEN

- 4.1 Alle intellectuele eigendomsrechten met betrekking tot door opdrachtnemer of in opdracht van opdrachtnemer vervaardigde ontwerpen, tekeningen, monsters, documentatie en foto's verblijven bij opdrachtnemer. Het is opdrachtgever niet toegestaan om deze te verveelvoudigen en openbaar te maken dan na schriftelijke toestemming van opdrachtnemer. Voor elke openbaarmaking of verveelvoudiging in strijd hiermee is opdrachtgever aan opdrachtnemer een onmiddellijk opeisbare boete verschuldigd ten belope van € 5.000,- onverminderd de aanspraak van opdrachtnemer op schadevergoeding.
- 4.2 Opdrachtnemer is bevoegd om door hem of in zijn opdracht vervaardigde ontwerpen, tekeningen, monsters, documentatie en foto's openbaar te maken en te verveelvoudigen ten behoeve van de promotie van zijn bedrijfsmatige activiteiten en ten behoeve van publicaties van voorlichtende of wetenschappelijke aard, tenzij bij acceptatie van de opdracht de opdrachtnemer schriftelijk afziet van dergelijk gebruik.
- 4.3 Elke vermelding of publicatie door opdrachtnemer, al dan niet gestaafd door documentatie en/of certificaten, geschiedt naar beste weten en kunnen en overeenkomstig de op dat moment voor eenieder kenbare stand der wetenschap.
- 4.4 Aan opdrachtnemer gedane vermeldingen, al dan niet gestaafd door documentatie en/of certificaten, kunnen geen rechten worden ontleend.

V WIJZIGINGEN IN DE OPDRACHT

- 5.1 Hogere kosten, waarin begrepen kosten die voortvloeien uit een extra tijdsbesteding door opdrachtnemer, ten gevolge van door opdrachtgever gewenste wijzigingen in de oorspronkelijke opdracht, zijn voor rekening van opdrachtgever. Wijzigingen die leiden tot een vermindering van kosten worden evenzeer verrekend; een wijziging die leidt tot een lagere tijdsbesteding door opdrachtnemer leidt slechts tot verlaging van de overeengekomen honorariumaanspraak indien opdrachtnemer daarmee schriftelijk heeft ingestemd.
- 5.2 Voorzover een levertijd is overeengekomen, zal deze geacht zijn stilzwijgend te zijn aangepast aan door opdrachtgever verlangde en door opdrachtnemer geaccepteerde wijzigingen van de overeenkomst.
- 5.3 Opdrachtnemer is bevoegd om specificaties van te gebruiken of te leveren producten te wijzigen in producten die in geringe mate afwijken van de oorspronkelijk overeengekomene.
- 5.4 Opdrachtnemer is bevoegd om andere producten te gebruiken of te leveren dan die waarop de overeenkomst of de offerte betrekking had en daar in meer dan in geringe mate van afwijken, na opdrachtgever daarvan in kennis te hebben gesteld.

VI PRIJZEN

- 6.1 De door opdrachtnemer opgegeven prijzen zijn, tenzij anders bepaald, exclusief BTW en exclusief eventuele kosten van assurantie, transport, installatie en verpakking.
- 6.2 Opdrachtnemer is gerechtigd om na de offerte of na het aangaan van de overeenkomst opkomende prijsverhogingen, die het gevolg zijn van na dat tijdstip ingevoerde of verhoogde belastingen, invoerrechten of andere heffingen van overheidswege, door te berekenen, alsmede koerswijzigingen van valuta of wijzigingen van grondstofprijzen.

VII LEVERINGSTERMIJNEN

- 7.1 Opgegeven levertijden gelden immer bij benadering en nimmer zal een levertijd kunnen gelden als een fatale termijn.
- 7.2 De werkzaamheden van opdrachtnemer gelden als voltooid op het tijdstip dat opdrachtnemer dat aan opdrachtgever meedeelt. Vanaf dat tijdstip verblijven de voorwerpen waarop de overeenkomst betrekking heeft voor rekening en risico van opdrachtgever bij opdrachtnemer.
- 7.3 Indien opdrachtgever niet binnen tien werkdagen na kennisgeving van de voltooiing van de opdracht deze voorwerpen onder zich heeft genomen, is opdrachtnemer gerechtigd om een bewaarloon in rekening te brengen overeenkomstig het in de branche geldende tarief.

VIII AANKOMST VOORWERPEN IN ATELIER, VERVOER EN EMBALLAGE

- 8.1 Voorwerpen waarop de overeenkomst betrekking heeft worden, na aankomst in het atelier van opdrachtnemer, gezamenlijk door opdrachtgever en opdrachtnemer uitgepakt. Indien opdrachtgever, na daartoe te zijn uitgenodigd, niet aanwezig is bij het uitpakken, zal opdrachtnemer niet aansprakelijk zijn voor enige schade die bij of door dat uitpakken optreedt en wordt de staat van dat voorwerp of die voorwerpen vermoed te zijn overeenkomstig de bevindingen van opdrachtnemer.
- 8.2 Voorwerpen waarop de overeenkomst of de offerte betrekking hebben reizen te allen tijde voor rekening en risico van opdrachtgever ongeacht het terzake op de vervoersdocumenten vermelde.
- 8.3 Indien naar het oordeel van opdrachtnemer speciale emballage noodzakelijk is ter bescherming van de voorwerpen, wordt deze emballage tegen kostprijs aan opdrachtgever in rekening gebracht en niet teruggenomen.

IX UITBESTEDING WERK AAN DERDEN

- 9.1 Opdrachtnemer is gerechtigd om de opdracht, dan wel een gedeelte daarvan, door een derde eveneens onder de bepalingen van de Algemene Voorwaarden te laten uitvoeren, mits hij zulks van tevoren aan opdrachtgever heeft kenbaar gemaakt en deze niet binnen een redelijke termijn daartegen bezwaar maakt.

X AANSPRAKELIJKHEID

- 10.1 Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade aan de hem toevertrouwde voorwerpen waarop de overeenkomst of de offerte betrekking hebben, noch tijdens het transport daarvan, noch tijdens de uitvoeringswerkzaamheden of de opslag van die voorwerpen, en opdrachtgever dient desgewenst zelf voor passende verzekering zorg te dragen, een en ander behoudens voorzover opdrachtgever en opdrachtnemer schriftelijk anders zijn overeengekomen.
- 10.2 De aansprakelijkheid van opdrachtnemer, in geval hij bij de uitvoering van de opdracht toerekenbaar is tekort geschoten, is beperkt tot het bedrag dat ten hoogste drie maal de waarde bedraagt van het aan de uitvoering van de opdracht verbonden honorarium, exclusief kosten.

- 10.3 Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van overmacht of van handelen of nalaten van door opdrachtnemer ingeschakelde derden. Opdrachtnemer is gehouden om, wanneer terzake een schadeaanspraak jegens een derde geldend zou kunnen worden gemaakt, die aanspraak over te dragen aan opdrachtgever die voor eigen rekening en risico die aanspraak kan vervolgen. Opdrachtnemer is evenwel gerechtigd om in voorkomende gevallen een overeenkomst met een derde te sluiten waarbij die derde zijn aansprakelijkheid uitsluit of beperkt. Opdrachtnemer zal nimmer aansprakelijk zijn voor handelen of nalaten van personeelsleden, behoudens in het geval dat voor dat handelen of nalaten een verzekering is afgesloten. In dat geval is de aansprakelijkheid van opdrachtnemer beperkt tot het bedrag dat onder de desbetreffende polis wordt uitgekeerd.
- 10.4 Elke aansprakelijkheid is uitgesloten voor adviezen die bij de uitvoering van de overeenkomst of als uitvloeisel daarvan worden gegeven.

XI RECLAMES

- 11.1 Opdrachtgever is gehouden om, tijdens de uitvoering van de overeenkomst wanneer opdrachtnemer daarom verzoekt en voorts terstond na voltooiing van de werkzaamheden, het voorwerp of de voorwerpen waarop de overeenkomst betrekking heeft te inspecteren op gebreken en bij aanwezigheid daarvan opdrachtnemer terstond schriftelijk op de hoogte te stellen.
- 11.2 Opdrachtgever wordt geacht de staat van het voorwerp of de voorwerpen te hebben geaccepteerd en ziet af van alle aanspraken terzake, indien hij niet binnen één maand nadat hij het voorwerp of de voorwerpen heeft geïnspecteerd dan wel had kunnen inspecteren, schriftelijk aan opdrachtnemer bezwaren kenbaar heeft gemaakt.
- 11.3 Opdrachtnemer dient te allen tijde in staat te worden gesteld het voorwerp te inspecteren naar aanleiding van bezwaren.
- 11.4 Opdrachtgever dient, bij gebleken bezwaren, opdrachtnemer in staat te stellen te allen tijde de werkzaamheden die nodig zijn voor herstel of voltooiing uit te voeren, bij gebreke waarvan opdrachtgever geen aanspraak kan maken op herstel, voltooiing of schadevergoeding.
- 11.5 De werkzaamheden van opdrachtnemer zijn gericht op het uitvoeren van een inspanningsverplichting, hetgeen met zich meebrengt dat opdrachtgever geen aanspraken geldend kan maken indien het voorwerp of de voorwerpen na uitvoering van de werkzaamheden niet voldoet of voldoen aan de redelijke verwachtingen die partijen of één van hen bij het aangaan of bij het uitvoeren van de overeenkomst daaromtrent hebben. Enige mededeling van opdrachtnemer over het resultaat of de houdbaarheid daarvan zal niet mogen worden uitgelegd als een garantie, tenzij opdrachtnemer dat uitdrukkelijk en schriftelijk heeft laten weten.

XII OVERMACHT

- 12.1 Overmacht geeft aan opdrachtnemer de keuze om de overeenkomst ontbonden te verklaren, dan wel de uitvoering daarvan op te schorten, totdat de overmachtsituatie heeft opgehouden te bestaan.
- 12.2 Onder overmacht worden in het bijzonder begrepen geheel of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid van opdrachtnemer, natuurrampen, belemmeringen in het vervoer, geheel of gedeeltelijke werkstakingen, oproer, oorlog en vergelijkbare omstandigheden, en meer algemeen omstandigheden buiten de invloedssfeer van de partij die zich op overmacht beroept en die maken dat de andere partij niet in redelijkheid nakoming kan verlangen.

XIII ANNULERING

- 13.1 Opdrachtgever is bevoegd de overeenkomst tussentijds te beëindigen. In dat geval is hij gehouden om aan opdrachtnemer de door hem gemaakte kosten te vergoeden en het aan de werkzaamheden tot het tijdstip van annulering verbonden honorarium te betalen. Voorts is opdrachtgever in dat geval gehouden om opdrachtnemer de gederfde winst en/of het geleden verlies te vergoeden, alsmede opdrachtnemer te vrijwaren tegen aanspraken van derden als gevolg van het beëindigen van de opdracht.

XIV RETENTIERECHT

- 14.1 Opdrachtnemer is gerechtigd voorwerpen van opdrachtgever onder zich te houden, totdat opdrachtgever alle kosten en honoraria waarop opdrachtnemer aanspraak heeft terzake van de overeenkomst dan wel van andere overeenkomsten, onder zich te houden tot het tijdstip dat opdrachtgever aan al zijn verplichtingen jegens opdrachtnemer heeft voldaan.
- 14.2 Opdrachtnemer is bevoegd om, wanneer opdrachtgever terzake van zijn betalingsverplichtingen in verzuim is en niet binnen dertig dagen na daartoe te zijn aangemaand aan zijn verplichtingen voldoet, het voorwerp of de voorwerpen bestens te verkopen en is onherroepelijk daartoe gemachtigd. Opdrachtnemer is bevoegd om met de opbrengst van de verkoop al zijn vorderingen op opdrachtgever te verrekenen en is gehouden tot afdracht van het meerdere binnen dertig dagen na ontvangst van de koopprijs.

XV BETALING

- 15.1 Opdrachtgever is gehouden tot contante betaling van het verschuldigde bij het in ontvangst nemen van het voorwerp of de voorwerpen, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Indien is overeengekomen dat betaling niet geschiedt bij aflevering en geen andere termijn is overeengekomen dan wel door opdrachtnemer is vastgesteld, dient betaling te geschieden binnen 14 dagen na dagtekening van de factuur.
- 15.2 Bij niet-naleving van de verplichting tot contante betaling bij aflevering dan wel overschrijding van een betalingstermijn van 14 dagen dan wel overschrijding van de overeengekomen of door opdrachtnemer vastgestelde betalingstermijn is opdrachtgever van rechtswege in verzuim, zonder dat een nadere ingebrekestelling zal zijn vereist. Verzuim treedt van rechtswege eveneens in indien deelbetalingen zijn overeengekomen en enige termijn voor deelbetaling zal zijn overschreden.
- 15.3 In geval van verzuim is opdrachtgever naast de hoofdsom de wettelijke rente over het openstaande bedrag verschuldigd, indien opdrachtnemer voor het incasseren van zijn vorderingen een beroep doet op de bijstand van derden is bovendien een bijdrage in de daardoor ontstane kosten verschuldigd, gefixeerd op 15% van de verschuldigde hoofdsom.
- 15.4 Opdrachtnemer is gerechtigd om een eigen verplichting tot afgifte op te schorten alsmede zijn werkzaamheden op te schorten indien opdrachtgever in verzuim is met betrekking tot de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst dan wel uit hoofde van enige andere overeenkomst met opdrachtnemer. Opdrachtnemer is voorts bevoegd, in geval van verzuim, de overeenkomst te ontbinden in welk geval opdrachtgever gehouden is de daaruit voortvloeiende schade aan opdrachtnemer te vergoeden.
- 15.5 Opdrachtnemer is te allen tijde gerechtigd het voorwerp of de voorwerpen waarop de overeenkomst betrekking heeft terug te nemen, wanneer opdrachtgever in verzuim is. Opdrachtnemer is door opdrachtgever gemachtigd om zich toegang te verschaffen tot de plaats waar het voorwerp of de voorwerpen zich bevinden of waarvan in redelijkheid aangenomen kan worden dat zij zich daar bevinden.

XVI TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLEN

- 16.1 Op alle overeenkomsten is uitsluitend Nederlands recht van toepassing. Bij uitsluiting van andere is de rechter, binnen wiens arrondissement opdrachtnemer is gevestigd bevoegd van enig geschil kennis te nemen.
- 16.2 Indien opdrachtgever en/of opdrachtnemer een oordeel van de Commissie Onderzoek Klachten van Restauratoren Nederland, als bedoeld in statuten en huishoudelijk reglement van Restauratoren Nederland, wenst te verkrijgen is opdrachtnemer gehouden daaraan zijn volledige medewerking te geven.